Associatie voor de Thermische Technieken in België

Memorandum ATTB 2024

Aandachtspunten voor de verwarmings-industrie

Geachte mevrouw, geachte heer,

ATTB (de Associatie voor Thermische Technieken in België) verenigt producenten en invoerders van systemen voor verwarming en productie van sanitair warm water op basis van traditionele en hernieuwbare energieën, evenals aanverwante diensten en producten.

Als bruisend forum fungeert ATTB als ontmoetingsplaats waar leden ideeën en ervaringen uitwisselen, marktevoluties bespreken en waardevolle informatie verzamelen. Daarnaast vervult ATTB een belangrijke vertegenwoordigende rol voor de sector bij zowel de gewesten als de federale overheid, energieproducenten, distributienetwerkbeheerders en andere relevante sectoren en instanties.

Met een neutrale insteek en zonder commerciële doelstellingen zorgt ATTB namens al haar leden voor bedrijfsoverstijgende communicatie naar en relaties met installateurs, pers, overheid en andere relevante actoren. In deze hoedanigheid publiceert ATTB regelmatig persberichten, memoranda en position papers over diverse thema's.

Dit memorandum, specifiek gericht naar beleidsvoerders, legt de nadruk op de **cruciale rol van decarbonisatie en duurzame energie in de verwarmingssector**. We presenteren **10 aandachtspunten** waarvoor ATTB zich inzet, elk **vergezeld van bijbehorende oplossingen**.

We hopen dat dit document niet alleen informeert maar ook inspireert tot gezamenlijke actie voor een duurzamere toekomst.

Associatie voor de Thermische Technieken in België

10 aandachtspunten voor ATTB

1. Duurzame doelen op de lange termijn

ATTB pleit voor een strategische focus op de lange termijn. Aangezien bouw- en renovatiebeslissingen langdurige impact hebben, is een kalender met doelstellingen en evaluaties tot 2050 essentieel.

2. Stimuleren van eigenaars met niet-efficiënt patrimonium

ATTB benadrukt de noodzaak om eigenaars van gebouwen die energetisch niet performant zijn, te activeren. Een gerichte aanpak is van kapitaal belang om energie-inefficiënt patrimonium te verbeteren en energiebesparende maatregelen te stimuleren.

3. Inclusieve energietransitie voor minderbegoeden

ATTB vraagt om beleidsmaatregelen die ook de minder kapitaalkrachtige bevolkingsgroepen betrekken in de energietransitie. Ontzorging en financiële ondersteuning zijn cruciaal om inclusiviteit te waarborgen.

10 oplossingen volgens ATTB

1. Duurzame doelen op de lange termijn

Om duurzame doelen op de lange termijn te verwezenlijken, streeft ATTB naar de implementatie van de vastgestelde doelen -55% CO_2 tegen 2030 en een nuluitstoot tegen 2050.

Recente aanpassingen aan de EPBD-richtlijnen benadrukken de noodzaak van energieneutrale nieuwbouw vanaf 2030 en een uitfasering van fossiele boilers tegen 2040. Subsidies voor fossiele oplossingen worden vanaf 2025 niet meer aanvaard. Het is essentieel om deze strikte nieuwe richtlijnen te integreren in nationale wetgeving(en).

2. Stimuleren van eigenaars met niet-efficiënt patrimonium

Voor het activeren van eigenaars met niet-efficiënt patrimonium pleit ATTB voor een ingrijpende herziening van de EPC-regelgeving.

Indexering van F- en E-woningen moet stoppen, waarbij D-woningen maximaal met 50% mogen indexeren.

Renovaties moeten drie keer sneller plaatsvinden, ondersteund door een kalender.
In dit verband ondersteunt ATTB de ontwerptekst van het langetermijnpad na 2023 van het Vlaams Gewest[1], waarin wordt bepaald dat tegen 2050 alle gebouwen moeten voldoen aan een EPC A-label. Deze doelstellingen dienen op concrete wijze geïmplementeerd te worden in het gehele land.

3. Inclusieve energietransitie voor minderbegoeden

Voor een inclusieve energietransitie pleit ATTB voor proactieve maatregelen zoals een energiehuis of een infobus om zwakkere doelgroepen te bereiken.

Aangezien renovaties aanzienlijke kosten met zich meebrengen en minder kapitaalkrachtige eigenaars deze financiële last niet altijd kunnen dragen, is een ondersteunend en sociaal gecorrigeerd beleid noodzakelijk.

Financiële ondersteuning moet gericht zijn op minder kapitaalkrachtige eigenaars, met eenvoudige en snelle verwerking van premieaanvragen. Premies moeten vooral de minder begoeden helpen, en het beleid moet ervoor zorgen dat iedereen toegang heeft tot betaalbare, duurzame energie.

1. https://www.vlaanderen.be/een-huis-of-appartement-kopen/renovatieverplichting-voor-residentiele-gebouwen

Associatie voor de Thermische Technieken in België

10 aandachtspunten voor ATTB

4. Defiscalisatie van de stroomprijs

ATTB pleit voor de defiscalisatie van de stroomprijs. De huidige prijsverhouding tussen elektriciteit en fossiele brandstoffen belemmert de motivatie voor investeringen in energie-efficiënte oplossingen zoals warmtepompen. De elektriciteitsprijs zou immers maximaal 2,5 keer hoger mogen zijn dan de gasprijs per kWh.

5. Stimuleren van warmtepompimplementatie

ATTB dringt aan op actieve inzet voor de uitrol van warmtepompen en hybride systemen in bestaande installaties. Dit draagt bij aan aanzienlijke CO_2-reductie en vermindering van fossiel energieverbruik (tot meer dan 60% volgens verschillende studies).

6. Verbetering van energie-efficiëntie van bestaande gebouwen

ATTB benadrukt dat een gerichte focus op energie-efficiënte renovaties cruciaal is voor het verminderen van de CO_2-voetafdruk. Hoewel nieuwe gebouwen dankzij de EPB-regelgeving een aanzienlijke vooruitgang hebben geboekt, vereist het bestaande patrimonium een inhaalbeweging.

10 oplossingen volgens ATTB

4. Defiscalisatie van de stroomprijs

Voor de defiscalisatie van de stroomprijs bepleit ATTB een herziening van de verhouding tussen elektriciteits- en aardgasprijzen en de verschuiving van taksen, accijnzen en belastingen van elektriciteit naar fossiele energie.

Deze aanpassingen moeten zo snel mogelijk worden doorgevoerd, bij voorkeur in lijn met de recente EPBD-recast in de Belgische wetgeving (2024-2025).

5. Stimuleren van warmtepompimplementatie

Om de implementatie van warmtepompen te stimuleren, dringt ATTB erop aan dat de Europese Commissie het “EU Heat Pump Activation Plan” niet opschort en heropstart vóór de Europese verkiezingen.

Nederland wordt erkend als een *best practice* op het gebied van het bevorderen van de implementatie van warmtepompen, gezien hun duidelijke langetermijndoelstellingen voor zowel de uitrol van warmtepompinstallaties als de uitfasering van fossiele oplossingen. Bovendien is de stroomprijs in Nederland in verhouding tot de gasprijs laag (<2) en minder volatiel. Het is van belang om lessen te trekken uit het Nederlandse model en vergelijkbare strategieën te implementeren om een effectieve transitie naar warmtepompen te bevorderen.

6. Verbetering van energie-efficiëntie van bestaande gebouwen

Verschillende Europese initiatieven, waaronder de Energy Efficiency Directive (EED)[2], de Renewable Energy Directive (REDIII) en de nieuwe Ecodesign[3], naast de Green Deal, REPowerEU en de nieuwe EPBD (december 2023), benadrukken de noodzaak van verbeterde energie-efficiëntie. De EED vereist cumulatieve end-use energiebesparingen, oplopend tot minimaal 1,9% van het uiteindelijke energieverbruik in 2028-2030.

Om het energieverbruik naar beneden te halen en het rendement van warmteopwekkers te verbeteren, stelt ATTB voor dat tegen 2030 alle warmteopwekkers in bestaande installaties producten moeten hebben met een ecodesignscore van >90%. Bestaande niet-condenserende ketels moeten vervangen worden door een performantere oplossing.

Renovaties moeten driemaal sneller plaatsvinden, met als standaard condensatieketels (label A) of beter tegen 2030 voor bestaande gebouwen.

2. Energy Efficiency Directive: “EU countries are required to achieve cumulative end-use energy savings for the entire obligation period (running from 2021 to 2030), equivalent to new annual savings of at least 0,8% of final energy consumption in 2021-2023, at least 1.3% in 2024-2025, 1.5 % in 2026-2027 and 1.9 % in 2028-2030.”
3. De REDIII en de nieuwe Ecodesign bevinden zich nog in een ontwerpfase.

Associatie voor de Thermische Technieken in België

10 aandachtspunten voor ATTB

7. Omarmen van diverse decarbonisatie-opties en groene brandstoffen

ATTB vraagt de regelgever om alle mogelijkheden voor decarbonisatie mogelijk te maken. Groene brandstoffen, zoals biogas, synthetisch gas, waterstof en e-fuels, verdienen meer aandacht als duurzame alternatieven.

8. Toekomstbestendige wetgeving

ATTB pleit voor het futureproof maken van wetgeving, waaronder onderhouds-wetgeving, EPB, EPC, btw, geluid, brandveiligheid en de PEF (Primary Energy Factor). Een uniform en stimulerend juridisch kader is van essentieel belang.

10 oplossingen volgens ATTB

7. Omarmen van diverse decarbonisatie-opties en groene brandstoffen

Diverse onderzoeksinstituten en denktanks, waaronder Guidehouse[4] en Energyville/Vito[5], hebben het pad naar decarbonisatie van de EU-gebouwensector in kaart gebracht.

Het is essentieel om een kalender op te stellen die distributienetbeheerders en stookolie-verdelers verplicht om het aandeel groene moleculen in brandstof geleidelijk te verhogen.

Brandstoffen met groene moleculen moeten goedkoper worden dan 100% fossiele brandstoffen, waarbij biopropaan prioriteit moet krijgen boven propaan.

8. Toekomstbestendige wetgeving

Om te zorgen voor wetgeving die bestand is tegen de toekomst, benadrukt ATTB, gezien de complexiteit van drie verschillende wetgevingen in ons kleine land, de dringende noodzaak tot harmonisatie. Het hoofddoel is het voorkomen van lock-ins en het aanbieden van passende fiscale prikkels.

Het is van cruciaal belang om uniformiteit te bewerkstelligen in EPC, EPB, BTW, certificaten, attesten, digitalisering, en andere relevante aspecten.

ATTB beveelt aan om de fiscaliteit, met name de btw, te gebruiken als stimulans voor duurzame bouwwerken door een consistent tarief van 6% btw te handhaven.

Voorbeeld 1: ATTB waarschuwt tegen het verhogen van de btw op zonthermie voor woningen jonger dan 10 jaar naar 21% vanaf 2024, vergelijkbaar met wat gebeurt met PV. PV en zonthermie zijn verschillende technologieën; het handhaven van het 6% btw-tarief op zonthermie zou eigenaren met PV-installaties stimuleren om te investeren in verdere besparingen via een zonneboiler.

Voorbeeld 2: ATTB benadrukt de noodzaak om het Primair Energieverbruik (PEF) te herzien, aangezien Europa een lagere waarde van 1.9 hanteert in vergelijking met de huidige 2.5. Gezien de groeiende rol van wind- en zonne-energie, is een PEF van 1.9 verdedigbaar en ondersteunend voor de uitrol van warmtepompen in bestaand patrimonium.

Voorbeeld 3: ATTB stelt voor om een roadmap toe te voegen aan het EPC-document, zodat vakmensen en particulieren weten welke stappen ze kunnen nemen om hun energieprestaties te verbeteren.

Voorbeeld 4: Om wetgeving futureproof te maken, pleit ATTB voor de focus op de afbouw van de CO_2-footprint in plaats van alleen energiezuinigheid. Het toevoegen van decarbonisatie-indicatoren aan het EPC zal de industrie stimuleren om producten te ontwikkelen die geen emissies veroorzaken.

4. https://ehi.eu/wp-content/uploads/2022/10/Decarbonisation-pathways-for-the-EU-building-sector_full-study-1.pdf
5. https://www.energyville.be/nieuws-events/res4build-nieuw-onderzoeksproject-stelt-decarbonisatie-van-energiegebruik-europese

10 aandachtspunten voor ATTB

9. Voldoen aan de behoeften van opleidingscentra voor vakmensen

ATTB signaleert het tekort aan invulling van de behoeften van scholen en opleidingsinstellingen om vakmensen af te leveren die de energietransitie kunnen bewerkstelligen. Het huidige systeem vereist aanvullende certificaten van vakbekwaamheid voor afgestudeerden, wat zowel tijdrovend als kostbaar is.

Vakmensen fungeren vaak als adviseurs voor particulieren en spelen een cruciale rol in het behalen van decarbonisatiedoelstellingen. Het kan niet zijn dat afgestudeerden na hun studie nog een uitgebreide reeks aan vakbekwaamheidscertificaten moeten behalen, zoals nu het geval is.

10. Optimaliseren van parkeer- en mobiliteitsbeleid

ATTB vraagt om een geharmoniseerd parkeer- en mobiliteitsbeleid in steden zoals Antwerpen en Gent, met specifieke aandacht voor de noden van techniekers, installateurs en loodgieters. Een doordacht beleid is essentieel voor een efficiënte uitvoering van werkzaamheden in stedelijke gebieden.

10 oplossingen volgens ATTB

9. Voldoen aan de behoeften van opleidingscentra voor vakmensen

Om te voorzien in de behoeften van vakmensen en hen direct na het 7e specialisatiejaar ‘centrale verwarming en sanitaire installaties’ toegang te geven tot de arbeidsmarkt, pleit ATTB ervoor dat afgestudeerden over alle benodigde certificaten van bekwaamheid beschikken om hun beroep uit te oefenen. Dit zou niet alleen de efficiëntie vergroten, maar ook de kosten voor de installateurs en bedrijven verminderen, aangezien deze momenteel voor hun rekening komen. Afgestudeerden in Brabant dienen ook te voldoen aan de certificeringseisen van Brussel.

Het leerplan moet nauwkeurig worden afgestemd op de eisen van de energietransitie. Opleidingen en certificaten dienen regelmatig te worden geüpdatet en aan de praktijk getoetst. De certificaten van vakbekwaamheid, zoals het RESCert-certificaat, moeten regelmatig worden herzien en indien nodig worden opgewaardeerd.

10. Optimaliseren van parkeer- en mobiliteitsbeleid

Voor het optimaliseren van het parkeer- en toegangsbeleid in steden pleit ATTB voor een harmonisatie van regels. Vakmensen die in steden installeren, onderhoud uitvoeren of depanneren mogen niet beboet worden, en administratieve lasten moeten verminderen.

Associatie voor de Thermische Technieken in België

Wij werken graag met u samen

Geachte mevrouw, geachte heer,

Als vertegenwoordigers van de verwarmingsindustrie geloven wij sterk in een duurzame toekomst en streven wij naar effectieve samenwerking met beleidsmakers om onze doelen te bereiken.

De uitdagingen op het gebied van energietransitie, decarbonisatie en duurzame verwarmingssystemen vereisen een gezamenlijke inspanning. Wij nodigen u uit om samen te werken aan doelgerichte beleidsmaatregelen die onze doelstellingen ondersteunen en de weg effenen voor een groenere en efficiëntere verwarmingsindustrie.

Door de krachten te bundelen, kunnen we een verschil maken in het creëren van een duurzame, inclusieve en toekomstbestendige energieomgeving. Wij zijn bereid om onze expertise en inzichten te delen en constructief bij te dragen aan het vormgeven van beleid dat niet alleen de industrie, maar ook de samenleving als geheel ten goede komt. Graag staan wij tot uw beschikking voor verdere gesprekken en samenwerking.

Samen kunnen we een betekenisvolle impact hebben op de energietransitie en een duurzamere toekomst bouwen.

Met vriendelijke groet,

Patrick O

Public affairs ATTB
+32475 811 879
public.affairs@attb.be

